

Frank van der Mijn
Theo van Mulken

DE PRAATSTOK EN DE VEER

Julie Hay stond aan de wieg van de European Mentoring and Coaching Council, EMCC, de organisatie die het beroep van coachen in Europa op de kaart zet. Daarnaast kreeg zij internationale bekendheid door haar werk op basis van de Transactionele Analyse, ondermeer vanwege haar model en boek over samenwerken op de werkvloer¹. Over EMCC en TA sprak de redactie met deze charmante Engelse dame, die ook na haar pensionering niet stil zit.

¹Hay, Julie (2009), *We lossen het samen wel op. Transactionele Analyse op de werkvloer*. Uitgeverij SWP, Amsterdam, 2e druk. ISBN 978 90 666 5608 6

Een interview met oprichter EMCC en auteur Julie Hay

COACHEN IS SAMENWERKEN

Wat zijn de belangrijkste drijfveren voor u om – nog steeds – geïnspireerd te blijven werken?

"Het is interessant! Ik heb – nu mijn voorzitterschap bij de EMCC is gestopt – veel tijd om boeken te schrijven, TA workshops en supervisie te geven in India, Oost-Europa en Oekraïne en ontmoet steeds boeiende mensen. Daardoor blijf ik alert op wie ik ben, ontwikkel ik zelfbewustzijn en leer ik nog voortdurend. Ik wil niet stilzitten, ook niet na vier jaar pensioen! Dan gebruik ik mijn hersenen te weinig en ga ik me vervelen. Bovendien: er is zoveel goed werk te doen in de begeleiding van mensen; daar wil ik me niet aan onttrekken.

Ik begeleid eigenlijk net zo lief 'gewone' medewerkers als managers en professionals. Maar vanwege mijn focus op en ervaring in TA en NLP geef ik nu wel de voorkeur aan het werken met professionele begeleiders. Ik leer hen om anderen te leren meer bewustzijn over zichzelf te ontwikkelen."

Hoe kijkt u naar de ontwikkelingen van coaching en coaches in Europa?

"Ik heb er positieve en minder positieve gedachten over. Om met het eerste te beginnen: het is belangrijk dat coaching zich verder ontwikkelt tot een professioneel beroep en dat daarin diverse initiatieven ontstaan, zoals de oprichting van beroepsgroepen, het ontwikkelen van kwaliteitsstandaards en het opzetten van scholing. Het is te hopen dat ICF en EMCC (zie kaders) een stem geven aan het beroep richting de EU, om duidelijk te maken dat het hier een zichzelf regulerend vakgebied betreft. In dat licht is het trouwens goed

te weten dat de beide organisaties steeds beter met elkaar kunnen samenwerken.

Op dit niveau is het belangrijk om de basis van het vak te blijven uitdragen: coachen is samenwerken.

Maar mijn zorg is dat coaching een modeverschijnsel blijkt te zijn. Het zou hetzelfde pad kunnen volgen als de TA (zie kader) deed: het enthousiasme voor de methodiek en praktische werkwijze van TA leidde ertoe dat zich wereldwijd een grote groep 'aanhangers' had gevormd, van wie de kwaliteit niet zondermeer duidelijk was. Op zeker moment had de internationale associatie wel zo'n 15.000 leden. Vervolgens slook het aantal drastisch. Het goede hiervan is dat de serieuze beoefenaars van TA overeind bleven en zo feitelijk de kwaliteit van het vak in ere hielden en zelfs juist bekrachtigden. Met een kleinere, serieuze groep kun je makkelijker toewerken naar kwaliteit van je professie. Het wordt dan minder 'populair', maar krijgt daarmee ook eerder aanzien. Als coaching die lijn volgt, selecteert de kwaliteit zich vanzelf wel uit.

Op de korte termijn kan de economische recessie ertoe leiden dat de groep coaches en trainers nog groter wordt: mensen verliezen hun baan en besluiten freelance professional te worden. Zoiets gebeurde ook tijdens de vorige recessie, enkele jaren geleden. Maar als al deze nieuwe professionals onvoldoende aandacht geven aan scholing, accreditatie en supervisie, kunnen de kwaliteit en het aanzien van coaching in de markt worden uitgehold. Voor een organisatie als EMCC (en in Nederland de NOBCO en andere) is er dus veel werk te verrichten!"

Is dat ook de reden geweest voor u om te participeren in de EMCC?

"Ja, zeker. Want wij constateerden hier dat er steeds meer professionals kwamen die mensen begeleiden zonder dat er van kwaliteit sprake leek te zijn. Je zag bijvoorbeeld trainers die in een weekend het vak van coaching aan deelnemers meenden te kunnen leren. Wel goedkoop en snel, maar met twijfelachtige status. Wij besloten dat we hier iets aan moesten doen, om te voorkomen dat coaching in een kwaad daglicht bij opdrachtgevers zou komen te staan en om toe te werken naar standaards voor beoefening van het vak. Een organisatie als het EMCC kan het publiek, de markt, opdrachtgevers en cliënten helpen om een keuze voor goede coaches te maken. Maar je moet bij de opzet van zo'n grote organisatie ook goed in de gaten houden of je met elkaar wel de goede standaards weet te formuleren en er je bovendien zelf ook aan houdt! Het vraagt om voortdurende spiegeling van en reflectie over jezelf."

Waarin verschillen EMCC en ICF nu eigenlijk, en wat biedt lidmaatschap aan Nederlandse coaches?

"EMCC is natuurlijk Europees geïntereerd, ICF is een wereldwijde organisatie. Ze verschillen iets in doelgroep en de inrichting van lidmaatschappen, maar ze bestrijken toch voor een groot deel hetzelfde terrein en beide werken aan hoge standaards, onderzoek, accreditatie en ontwikkeling van het vak van begeleiden. Er zijn geen theoretische verschillen. Zowel ICF als EMCC streeft naar veel leden, maar belangrijker dan het aantal is natuurlijk de betrokkenheid van de leden en hoe zij bijdragen aan

Julie Hay

Julie Hay, directeur/eigenaar van AD International (Psychological Intelligence Ltd en Sherwood Publishing), werkt als consultant, coach en begeleider. Zij is auteur van een groot aantal boeken en artikelen. Door haar 40 jarige ervaring in het werken met medewerkers, directeuren, managers, vakbondsmensen, trainers, coaches en consultants, is zij in staat haar verhaal te onderbouwen en te illustreren met voorbeelden uit zowel de publieke als de private sector. Zij is een internationaal erkende expert die al meer dan 25 jaar overal in de wereld werkt met TA als TA geaccrediteerd begeleider en supervisor. Tevens heeft zij een internationaal erkende licentie als NLP trainer. Julie Hay was een stichtend lid en voorzitter van de EMCC van 2006 tot 2008. Daarnaast was zij voorzitter van de internationale en de Europese TA vereniging, vice voorzitter van de VK ITA en inaugureel voorzitter van de Britse IDTA. In 2009 heeft Hay twee nieuwe internationale netwerken opgericht: het Internationale Centrum voor de Ontwikkeling van TA (ICDTA) en het Internationale Centrum voor de Ontwikkeling van Super-Visie (ICDSV).

Op www.adinternational.com zijn verschillende publicaties van de hand van Hay beschikbaar.

de ontwikkeling van het beroep. NOBCO vormt nu de grootste aangesloten groep leden van EMCC. Voor haar leden helpt EMCC je gezichtsveld en je potentiële werkgebied te vergroten; dat kan handig zijn als je diensten verleent aan internationaal opererende en de meer 'sophisticated' bedrijven. Die kunnen dan via één beroepsorganisatie onderzoeken of je als coach de nodige kwaliteit in huis hebt. Samenwerking met EMCC is belangrijk. NOBCO heeft zelf haar accreditatiesysteem gelukkig al goed geregeld, want het is belangrijk dat je (regelmatig) nagaat of je leden goed genoeg zijn en blijven. EMCC biedt door haar steeds uitgebreider wordende website ingangen voor coaches in Nederland over internationaal onderzoek en over ontwikkelingen in het vak. Verder is er een online literatuurlijst

beschikbaar met titels in veel verschillende talen."

Tot slot willen we graag nog wat horen over uw rol in TA. Wat zijn uw activiteiten hierin geweest?

"In het werken met TA in coachtrajecten bemerkte ik dat in transitieprocessen een vergelijkbaar patroon optreedt zoals die door Kübler-Ross is beschreven rondom verlies en rouw van dierbaren. Je doorloopt verschillende fasen van weerstand en acceptatie. Ik vroeg me af of ik daar een tool voor kon ontwikkelen voor het coachen van mensen, dat begrijpbaar is voor mensen zonder opleiding in TA (cliënt en coach). Dat leidde tot de ontwikkelingskaart over veranderingen in werk en loopbaan. Die heb ik wel wat positiever gemaakt dan het model van Kübler-Ross,

TA

Transactionele Analyse (TA) is een methode die de communicatie tussen mensen en de daaronder liggende drijfveren en patronen zichtbaar maakt. Grondlegger Eric Berne ontwikkelde de methode en modellen van TA vanuit de behoefte om de vaak complexe theorieën uit de psychologie en psychoanalyse toegankelijk te maken voor een brede groep professionele begeleiders. Daarbij was Berne sterk beïnvloed door het humanistisch denken en de daarbij behorende principes van gelijkwaardigheid en zelfontwikkelen van ieder mens. TA betreft de cliënt en/of patiënt nadrukkelijk bij het reflecteren op de eigen interactiepatronen.

TA werkt onder andere met de zogenaamde egoposities van ouder, volwassene en kind. In een situatie kun je vanuit elk van deze posities reageren; het effect en de effectiviteit van reageren is daarmee verschillend. Inzicht in het patroon kan helpen om andere reactiepatronen te ontwikkelen. Andere bekende aspecten van TA zijn strooks en scripts.

Meer informatie: www.transactioneleanalyse.nl, de site van de Nederlandse Vereniging voor TA.

Goede standaards formuleren en reflecteren op jezelf

zodat je meer op de mogelijkheden van verandering kunt focussen. Als coach kun je je cliënt erop wijzen welke fases van transitie er zijn en waar in het proces de cliënt zich mogelijk bevindt. Dat geeft overzicht en creëert een soort rust en erkenning van de situatie. Het maakt ook duidelijk wat je nodig hebt om die fase goed door te komen en bijvoorbeeld op een nieuwe werkplek optimaal te kunnen opbloeien.

Ik zet het model ook en juist in tijdens het coachen van managers, want het model geeft hen aanknopingspunten voor het begeleiden van medewerkers in situaties van verandering, zoals bij reorganisatie, loopbaanwendingen en dergelijke. En het model geeft ook de coach houvast in de begeleiding van diens cliënten. Natuurlijk moet je erop bedacht blijven dat ieder individu een eigen tijdspad heeft. Het moet geen rigide systeem worden.

TA verandert je leven: dat mag je als rechtgeaarde TA-er niet zeggen. Toch heb ik het zelf wel vaak zo ervaren, in mijn eigen leven en in dat van mijn cliënten. Het mooie van TA is dat je niets iets hoeft te doen voor de ander; het model helpt de ander om het zelf te begrijpen en dat te doen wat nodig is. Je kunt met de theorie werken zonder de complexiteit te kennen die eronder zit.”

EMCC

De European Mentoring and Coaching Council EMCC, is opgericht om op Europees niveau de kwaliteit van begeleiden te bevorderen, het beroep verder te ontwikkelen en de verwachtingen en eisen aan begeleiding bekend te maken bij een breed publiek. EMCC is een onafhankelijke organisatie, waar individuele coaches en beroepsorganisaties zich bij kunnen aansluiten, zoals in Nederland de NOBCO. Maar ook biedt zij plaats aan onderzoeksorganisaties op het terrein van coaching en aan inkopers van deze diensten. De EMCC streeft ernaar op internationaal verband te komen tot standaard procedures en –eisen voor het vak. Overigens verstaat zij onder begeleiding ook training en andere vormen van begeleiding, zoals supervisie en mentorschap.

Julie Hay was de vorige president, Petr Necas de huidige. Er zijn momenteel 18 landen bij de Council aangesloten. Binnen deze landen kan lidmaatschap voor individuele leden gekoppeld zijn aan het lidmaatschap van een beroepsorganisatie. Jaarlijks is er een internationaal congres; dit jaar van 26 tot 28 november in Amsterdam.

Meer informatie: www.emccouncil.org

ICF

De International Coach Federation ICF werd opgericht in 1995 en is een internationaal georiënteerde organisatie van en voor coaches. Inmiddels zijn leden uit 95 landen aangesloten. De ICF stelt zich ten doel de kunst, ontwikkeling, professionaliteit en praktijk van het beroep te bevorderen door het uitvoeren van onderzoek, het aanbieden van diverse programma's en certificering van coaches. Ook het ICF kent een jaarlijkse conferentie, die in telkens andere landen plaatsvindt. De huidige president is Karen Tweedie.

Meer informatie: www.coachfederation.org